

Woorden met een s of n

De tussenletter **n** schrijf je in een samenstelling
- denk maar aan *bessensap*, *pannenkoek* en *vriendenkring* -
als het eerste deel daarvan een zelfstandig naamwoord is,
waarvan het meervoud uitsluitend op **n** - en geen **s** - zeker is.

Als je het rijmpje goed leest, dan begrijp je waarom je schrijft: *groentesoep*.
Want het meervoud van groente is groentes of groenten. Groente heeft dus
geen meervoud uitsluitend op een **n**. Daarom is *groentensoep* fout; het moet
groentesoep zijn.

1 ■ Hieronder staan woorden die in het meervoud zowel een **s** als een **n** kunnen krijgen. Schrijf
ze in het meervoud en kies wat je het mooist vindt.

Woorden	Meervoud	Ik vind het mooist:
methode	<u>methoden</u> / <u>methodes</u>	
secretaresse	/	
geboorte	/	
keuze	/	
gemeente	/	
hoogte	/	
waarde	/	
groente	/	
route	/	
cassette	/	
gedachte	/	
ruimte	/	
bende	/	
gedaante	/	

2 ■ Kies uit de rijtjes steeds twee woorden die samen een nieuw
woord -een samenstelling- vormen. Let op: **geen tussen -n!**

gedaante	beschrijving
bende	vol
groente	vrees
ruimte	soep
gemeente	kaartje
cassette	verandering
geboorte	vaarder
methode	schrijver
hoogte	huis
route	lid
waarde	recorder

1 De verzetskrant

2 De Tweede Wereldoorlog is in volle gang en de Duitsers hebben Nederland bezet.
3 Hierdoor hebben ze nu ook de macht over de Nederlandse kranten en bepalen
4 zij wat erin komt te staan. 'Gelogen nieuws' vindt de vader van Maartje dat. Hij zit
5 in het verzet, wat ook wel 'de ondergrondse' wordt genoemd. Mensen die in het
6 verzet zitten, saboteren het beleid van de Duitsers en helpen mensen onder te
7 duiken. Ook verspreiden ze verzetskranten, waarin de voortgang van de oorlog
8 wordt vermeld. De vader van Maartje maakt, zonder dat anderen dat weten, zo'n
9 verzetskrant. Hij wil 'het echte nieuws verspreiden', zoals hij zelf zegt. De Duitsers
10 hebben zulke kranten verboden. Als zij erachter zouden komen dat Maartjes
11 vader zo'n krant maakt, zouden ze hem flink straffen. Daarom maakt de vader van
12 Maartje de krant stiekem in de kelder van een leegstaand huis.
13 Maartje helpt haar vader met het verspreiden van de verzetskrant. Zij verstopt de
14 kranten in en onder haar jurk. Daarna gaat ze de straat op om ze onopvallend aan
15 mensen uit te delen.
16 'Kijk uit voor Anton!' zegt haar vader streng.
17 Maartje knikt, want ze weet heel goed waarom hij dat zegt. Anton werkt samen
18 met de Duitsers. Als hij zou zien wat Maartje deed, zou hij haar zeker verraden.
19 Maartje denkt aan Annika, de dochter van Anton. Voordat de oorlog begon, waren
20 zij beste vriendinnen, maar van haar ouders mag Maartje Annika niet meer zien.
21 Maartje mist Annika vreselijk. Ze zucht en glipt dan ongezien het leegstaande huis
22 uit.
23 Het duurt niet lang voordat Maartje de kranten heeft verspreid. De laatste krant
24 houdt ze zelf. Ze is benieuwd naar wat erin staat. Maartje kijkt goed om zich heen
25 en loopt vlug een leeg steegje in. Ze haalt de krant uit de mouw van haar jurk en
26 begint te lezen.
27 Plotseling hoort Maartje: 'Wat heb je daar vast?'
28 Ze kijkt geschrokken op en ziet dat Annika naar haar toe loopt. Maartje
29 verfrommelt de krant tot een prop en houdt haar handen op haar rug.
30 'Wat bedoel je?' vraagt ze.
31 Annika pakt de arm van Maartje stevig vast en trekt eraan.
32 'Au!' roept Maartje en ze laat de prop vallen.
33 Annika pakt het op en vouwt het open.
34 'Dit is fantastisch!' roept ze. 'Dit is tenminste echt nieuws!'
35 Verbaasd kijkt Maartje haar aan. 'Daar is jouw vader het absoluut niet mee eens!'
36 'Hoor eens,' zegt Annika streng, 'ik ben mijn vader niet! Ik ben ook voor
37 Nederland, maar dat mag je echt aan niemand vertellen!'
38 Maartje kijkt Annika glimlachend aan. 'Laten we dan ook aan niemand vertellen
39 dat we elkaar hebben gesproken.'
40 Na die dag kwamen Maartje en Annika elkaar regelmatig tegen. Maartje gaf
41 Annika ook elke keer stiekem een verzetskrantje. Annika heeft Maartje nooit
42 verraden. Ze werden zelfs stiekem weer de beste vriendinnen.

- 1** Lees: 'Gelogen nieuws' ... dat. (r. 4)
Wat bedoelt de vader van Maartje met 'Gelogen nieuws'?

- ☐ belangrijk nieuws
- ☐ nepnieuws
- ☐ saai nieuws
- ☐ simpel nieuws

- 2** Lees: De vader ... verzetskrant. (r. 8 en 9)
Wat past het **best** bij dit stukje?

- ☐ buurtkrant
- ☐ echt dorpsnieuws
- ☐ gelogen nieuws
- ☐ stiekem

- 3** Lees: 'Kijk uit ... verraden. (r. 16-18)
Welk woord past het **best** bij dit stukje tekst?

- ☐ kinderachtig
- ☐ normaal
- ☐ onvoorzichtig
- ☐ voorzichtig

- 4** Lees: Maartje mist ... uit. (r. 21 en 22)
Hoe voelt Maartje zich wanneer ze zucht?

- ☐ Ze is blij.
- ☐ Ze is kwaad.
- ☐ helemaal opgelucht
- ☐ een beetje triest

- 5** Lees: Annika pakt ... vertellen!' (r. 33-37)
Wat past het **best** bij dit stukje tekst?

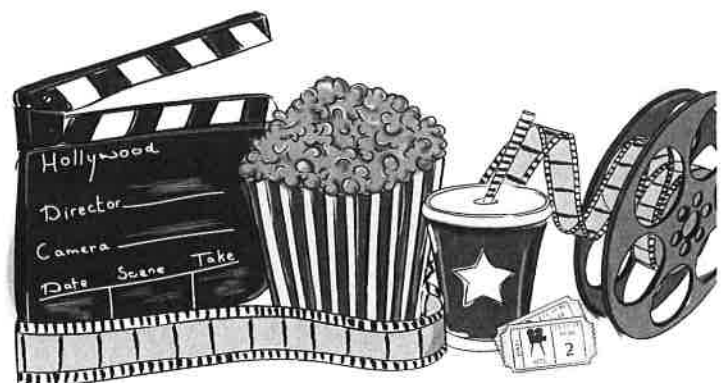
- ☐ Alles is gelogen nieuws.
- ☐ Er gebeurt iets onverwachts.
- ☐ Er is iets engs gebeurd.
- ☐ Wat er gebeurd is, was te verwachten.

Regels in de bios

We gaan deze week op woensdagmiddag om 14.00 uur met drie voetbalteams naar de bioscoop. Jaap, de teamleider, vertelt hoe we ons moeten gedragen. Hij leest de regels en afspraken voor. We hebben dit ook op papier meegekregen, zodat we het thuis nog eens kunnen nalezen. Wie zich niet weet te gedragen moet op zaterdagavond de kantine schoonmaken!

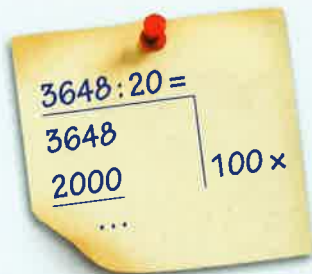
De regels en afspraken

- A Je krijgt alleen toegang tot de zaal als je een geldig bioscoopkaartje kunt laten zien.
- B Kom op tijd.
Als de film begint en je wilt naar binnen, dan word je weggestuurd.
- C Houd je kaartje bij de hand.
Laat voor controle het kaartje zien aan de controleur bij de ingang van de bioscoopzaal.
- D Neem op de stoel plaats.
Op jouw bioscoopkaartje kun je zien in welke rij en op welke stoel je moet gaan zitten.
- E Ga netjes op de stoel zitten.
Leg jouw voeten niet op de stoel voor je.
- F Zet het geluid van jouw mobiel of andere elektronische apparaten uit en berg het op.
Bellen en appen tijdens de film is niet toegestaan.
- G Praat en eet zachtjes.
Neem geen eigen eten en drinken mee de zaal in. Als je iets wilt eten en drinken, dan kun je dat in de bioscoop kopen.
- H Ruim lege verpakkingen en ander afval netjes op.
Gooi het in de afvalbakken, die bij de uitgang van de zaal staan. En niet onder je stoel!
- I Na afloop verzamelen we ons allemaal bij de uitgang.

- 1** Lees afspraak B.
Wat schrijft Jaap in dit stukje?
- ☐ een feit en daarna een mening
 - ☐ een mening en daarna een feit
 - ☐ een feit en daarna het gevolg
 - ☐ een oplossing en daarna een probleem
- 2** Welke afspraken gaan over het gedrag van een persoon, wanneer die in de bioscoopzaal is?
- ☐ afspraken C, D, E en F
 - ☐ afspraken C, D, E, H en I
 - ☐ afspraken D, E, F, G en H
 - ☐ afspraken D, E, F, G, H en I
- 3** Waar lees je een waarschuwing?
- ☐ bij B
 - ☐ bij D
 - ☐ bij G
 - ☐ bij I
- 4** Lees afspraak F.
Wat past het **best** bij deze spelregel?
- ☐ Alleen berichten sturen naar de bioscoopbezoekers.
 - ☐ Bel niet met andere bioscoopbezoekers.
 - ☐ Houd alleen rekening met de mensen naast je.
 - ☐ Houd rekening met andere bioscoopbezoekers.
- 5** Wat past het **best** bij de regels voor bioscoopbezoek?
- ☐ Het zijn geen normale regels voor een bioscoopbezoek.
 - ☐ Het zijn onduidelijke regels.
 - ☐ Het zijn regels waaraan je je eigenlijk niet kunt houden.
 - ☐ Het zijn strenge, maar duidelijke regels.

1 Maak de deelsommen.

$3648 : 20 =$

$5972 : 28 =$

$4398 : 40 =$

$3143 : 36 =$

$4680 : 25 =$

$8644 : 53 =$

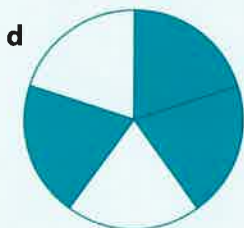
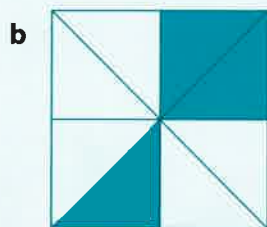
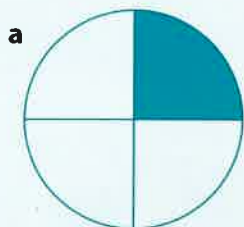
$5534 : 60 =$

$6672 : 17 =$

$6520 : 55 =$

$5390 : 85 =$

2 Zoek de breuken, percentages en verhoudingen bij de figuren.

Schrijf het zo op: a) $\frac{1}{4} - \dots\% - \dots$ op de ...

3 Schrijf anders.

$\frac{3}{4} \rightarrow \dots\%$

1 op de 5 $\rightarrow \dots$ deel

50% $\rightarrow$ 1 op de ...

$\frac{7}{10} \rightarrow \dots\%$

100 op de 200 $\rightarrow \dots$ deel

10% $\rightarrow$ 1 op de ...

$\frac{2}{5} \rightarrow \dots\%$

6 op de 20 $\rightarrow \dots$ deel

25% $\rightarrow$ 1 op de ...

$\frac{3}{8} \rightarrow \dots\%$

1 op de 4 $\rightarrow \dots$ deel

20% $\rightarrow$ 1 op de ...

$\frac{11}{20} \rightarrow \dots\%$

8 op de 80 $\rightarrow \dots$ deel

5% $\rightarrow$ 1 op de ...

2 Maak dezelfde verhouding met grotere getallen.

Vul de ontbrekende getallen in.

verhouding:	eerste getal:	tweede getal:
2 : 1	90	
4 : 5		250
3 : 10	60	
2 : 7		280
5 : 6	1500	

verhouding:	eerste getal:	tweede getal:	verschil:
4 : 3			125
1 : 7			450
5 : 3			150
7 : 4			75
3 : 8			400

3 Dat wordt rennen!

Om de rivier over te komen moet je over een brug met een ingewikkeld beveiligingssysteem. De brug is aan beide kanten afgesloten door een hek. Op elk hek zit een schakeldoos met 5 lampjes die steeds van kleur veranderen:

- Lampje 1 met de kleuren rood en groen. De kleuren verspringen elke 25 seconden.
- Lampje 2: geel en groen; verspringt elke 20 seconden.
- Lampje 3: blauw en groen; verspringt elke 10 seconden.
- Lampje 4: paars en groen; verspringt elke 30 seconden.
- Lampje 5: wit en groen; verspringt elke 15 seconden.

Als alle lampjes tegelijkertijd op groen staan, springen de hekken open. Je moet dan proberen snel aan de overkant te komen, want ... zodra 1 van de lampjes weer verspringt, klappen de hekken dicht en staat de hele brug onder stroom!

- a** Zodra je de knop op 1 hek indrukt, gaan op beide hekken de 5 lampjes branden. Ze branden dan in de kleuren rood, geel, blauw, paars en wit. Na hoeveel tijd staan alle lampjes tegelijk op groen?

.....

- b** Hoeveel tijd heb je dan om de brug over te komen?

.....